

Årsredovisning 2022

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen har ordet

Vårt arbete är baserat på barnkonventionen och att konventionen blivit svensk lag är ett viktigt steg för att stärka barnets rättigheter, men mycket arbete återstår. Det finns stora brister när det gäller likvärdigheten för barn i Sverige tex när det gäller rätten till utbildning, hälsa, att komma till tals och bedömningar av barnets bästa.

I september mötte jag FN:s barnrättskommitté i Genève och svarade på deras frågor om hur Sverige lever upp till barnkonventionen. I vår tilläggsrapport till barnrättskommittén lyfte vi de stora skillnader som finns när det gäller barns möjligheter till goda livschanser och att få sina rättigheter uppfyllda i Sverige.

Vi vet att de som tillhör särskilt utsatta grupper, till exempel barn i socioekonomiskt utsatta situationer, barn med funktionsnedsättning, barn med annan etnisk bakgrund och unga hbtqi-personer, riskerar att ha sämre tillgång till sina rättigheter än andra barn. I förlängningen får det stora konsekvenser för det enskilda barnet men också för vårt samhälle i stort.

Fyra av de viktigaste områdena för att barnkonventionen ska få genomslag och kunna göra verklig skillnad för barn i Sverige är:

- Stärk barns ställning som rättighetsbärare och deras rätt att komma till tals. Barnrätten måste stärkas – föräldrarätten gör idag att barns grundläggande rättigheter kränks.
- Det krävs systematik och rutiner i hur barnkonventionen används i rättstillämpningen i kommuner, regioner och hos statliga myndigheter.
- En prövning av barnets bästa ska göras i varje beslut som rör barn, från beslut i enskilda fall till nationella beslut kring exempelvis lagstiftning.
- Likvärdigheten måste stärkas när det gäller barns tillgång till sina rättigheter.

Barns möjligheter att hävda sina rättigheter och att få upprättelse måste också säkerställas. En nationell institution med mandat att driva principiellt betydelsefulla ärenden behöver inrättas. Först då blir barnkonventionen som lag en helhet och det kraftfulla verktyg för att uppfylla barns rättigheter som konventionen faktiskt är.

Elisabeth Dahlin,
barnombudsman

Innehåll

Eventuell text

Innehåll	3
1. Barnombudsmannens uppdrag	4
2. Resultatredovisning	4
2.1 Barnkonventionens efterlevnad	6
2.2 Årsrapporter	10
2.3 Kommunikation och opinion	11
2.4 Bevakning av barnkonventionens efterlevnad	12
2.5 Samverkans- och påverkansarbete för barnkonventionen tillämpning ...	15
3. Kompetensförsörjning	17
4. Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrev	21
5. Regeringsuppdrag	23
6. Finansiell redovisning	28
6.1 Resultaträkning	28
6.2 Balansräkning	29
6.3 Anslagsredovisning	31
6.4 Tilläggsupplysningar och noter	32
6.5 Noter	34
6.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter	40
7. Undertecknande	41

1. Barnombudsmannens uppdrag

Barnombudsmannen är Sveriges barnrättsmyndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.

Barnkonventionen blev lag i Sverige 1 januari 2020. Beslutet innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter ska beaktas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Att göra barnkonventionen till lag är ett sätt att skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet.

Barnombudsmannen bevakar hur barnkonventionen efterlevs i samhället och driver på genomförandet i kommuner, regioner och på myndigheter. Myndigheten uppmärksammar brister i tillämpningen av barnkonventionen och föreslår förändringar i lagar och förordningar för regeringen.

I Barnombudsmannens uppdrag ingår också att bilda opinion och att företräda barn och unga i den allmänna debatten. Myndigheten har rättsliga befogenheter att begära information från och att kalla in kommuner, regioner och förvaltningsmyndigheter till överläggning men utövar ingen tillsyn. Barnombudsmannen får inte ingripa i enskilda ärenden eller företräda en enskild i ett ärende. Barnombudsmannen bestämmer själv sin organisation och den närmare inriktningen av arbetet.

Viktiga författningar som styr myndighetens arbete

Lag (1993:335) om Barnombudsman

1 § Barnombudsmannen har till uppgift att företräda barns och ungas rättigheter och intressen mot bakgrund av Sveriges åtagande enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

2 § Barnombudsmannen skall driva på genomförandet och bevaka efterlevnaden av barnkonventionen. Barnombudsmannen skall därvid särskilt uppmärksamma att lagar och andra författningar samt deras tillämpning stämmer överens med barnkonventionen.

3 § Barnombudsmannen skall inom sitt verksamhetsområde

1. hos regeringen föreslå de författningsändringar eller andra åtgärder som behövs för att barns och ungas rättigheter och intressen skall tillgodoses,
2. informera, bilda opinion och ta initiativ till lämpliga åtgärder i övrigt,
3. företräda barns och ungas rättigheter och intressen i den allmänna debatten,
4. samla kunskap och sammanställa statistik om barns och ungas levnadsvillkor, samt
5. följa den internationella utvecklingen när det gäller barnkonventionens tolkning och dess tillämpning.

4 § Barnombudsmannen skall senast den 1 april varje år lämna en rapport till regeringen om sin verksamhet under det närmast föregående kalenderåret samt om de frågor om barn och unga som ombudsmannen anser att regeringen behöver ha kännedom om.

5 § Förvaltningsmyndigheter, kommuner och regioner ska på Barnombudsmannens uppmaning lämna uppgifter till ombudsmannen om vilka åtgärder som vidtagits för att i den egna verksamheten genomföra barns och ungas rättigheter enligt barnkonventionen. De är också skyldiga att på ombudsmannens uppmaning komma till överläggningar med denne.

6 § Regeringen utser Barnombudsmannen för en bestämd tid.

Ombudsmannen bestämmer själv sin organisation och den närmare inriktningen av sitt arbete.

7 § Barnombudsmannen är skyldig att genast anmäla till socialnämnden om ombudsmannen i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Barnombudsmannen är skyldig att lämna uppgifter om det förhållande anmälningsplikten omfattar.

8 § Barnombudsmannen får lämna

1. socialnämnden uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd,

2. Inspektionen för vård och omsorg uppgifter som kan vara av betydelse för myndighetens tillsyn.

Förordning (2007:1021) med instruktion för Barnombudsmannen

Uppgifter m.m.

1 § I lagen (1993:335) om Barnombudsman finns bestämmelser om

Barnombudsmannens uppgifter, förordnande, organisation m.m.

Vid fullgörande av sina uppgifter enligt 2 § lagen om Barnombudsman ska

Barnombudsmannen systematiskt och återkommande följa upp och utvärdera tillämpningen av barnkonventionen i berörda verksamheter hos förvaltningsmyndigheter, kommuner och regioner.

Barnombudsmannen ska, utifrån sin ombudsmannaroll, belysa levnadsvillkor för flickor respektive pojkar och för barn som definierar sig på andra sätt.

Barnombudsmannen ska förmedla och föra en dialog om slutsatser och iakttagelser med de myndigheter och huvudmän som är berörda. Utifrån sådana uppföljningar och utvärderingar ska Barnombudsmannen också genomföra insatser som bidrar till att utveckla och sprida kunskap om tillämpningen av barnkonventionen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

Anställningar och uppdrag

3 § Barnombudsmannen är myndighetschef.

Ärendenas handläggning

4 § Ärendena avgörs av ombudsmannen.

Undantag från myndighetsförordningen

5 § Följande bestämmelse i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten: 23 § första stycket om anställningar och uppdrag.

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

1 § Artiklarna 1–42 i Förenta nationernas konvention den 20 november 1989 om barnets rättigheter ska i originaltexternas lydelse gälla som svensk lag.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en bilaga till denna lag.

2. Resultatredovisning

Ekonomisk översikt

I detta avsnitt redovisas översiktligt intäkter och kostnader för Barnombudsmannen

Myndighetens årsredovisning utgår från lagen (1993:335) om Barnombudsman. Barnombudsmannens verksamhet finansieras dels genom ramanslag UO9, 5:1 Barnombudsmannen, dels via bidrag ur anslag UO09 5:2 för genomförandet av olika regeringsuppdrag.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader (tkr)	2022	2021	2020
Intäkter av anslag	24 520	26 898	27 089
Övriga intäkter	10 369	12 732	11 590
Kostnader	34 889	39 631	38 679
Resultat	0	0	0

De sammanlagda kostnaderna för 2022 är 34 889 tkr varav 70% procent finansieras av förvaltningsanslaget. Årets tilldelning av anslag var 26 939 tkr och tillsammans med förra årets nyttjade anslagskredit -670 tkr var årets tillgängliga medel 26 259 tkr. Barnombudsmannen har 2022 förbrukat totalt 24 520 tkr och nyttjar därmed inget av anslagskrediten för 2022.

Intäkter

Verksamhetens intäkter (tkr)	2022	2021	2020
Intäkter av anslag	24 520	26 898	27 089
Övriga anslagsintäkter	0		0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	13	84	159
Intäkter av bidrag	10 302	12 648	11 430
Finansiella intäkter	53	0	0
Summa	34 889	39 631	38 679
Bidragens andel av totala intäkter	30%	32%	30%

Intäkter av anslag

Intäkter av anslag utgörs av anslag 5:1 Barnombudsmannen.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar uppgick för 2022 till 13 tkr. Intäkten utgörs dels av 17 tkr från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys för utlån av IT-ansvarig, dels 3 tkr som avser intäkt för extern föreläsning. Intäkter har minskat med 7 tkr till följd av korrigerad kommissionsförsäljning år 2021.

Intäkter av bidrag

Av beslutade regeringsbidrag om 10 500 tkr utnyttjades 10 249 tkr för verksamhetens kostnader. Bidrag för utförande av regeringsuppdrag utgör cirka 30 procent av myndighetens finansiering.

Kostnader

Verksamhetens kostnader (tkr)	2022	2021	2020
Kostnader för personal	22 622	27 084	26 209
Kostnader för lokaler	2 237	2 167	2 163
Övriga driftskostnader	9 294	9 976	9 986
Finansiella kostnader	18	3	6
Avskrivningar och nedskrivningar	718	400	315
Summa	34 889	39 631	38 679
Andel personalkostnad	65%	68%	68%

Personalkostnader

Kostnaden för personal har minskat med 3 procent från föregående år. Minskningen beror vakanta befattningar och tjänstledig personal.

Lokalkostnader

Kostnaden för hyra och lokalvård har ökat något från föregående år.

Övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader har minskat något från föregående år. Största delen av övriga driftskostnader utgörs av köp av tjänster. Av totala driftskostnader om 9 294 tkr utgör 7 122 tkr köp av tjänster.

Avgifter till Statens Servicecenter och kostnader för IT-drift hos Försäkringskassan utgör cirka 33 procent av myndighetens kostnader för inköp av tjänster.

Kostnader för resor har ökat med cirka 25 procent från föregående år och beror på en återgång till ökat resande efter de restriktioner som gällde under pandemin.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna har ökat till ca 18 tkr till följd av ökade investeringar och räntor.

Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningar har ökat till ca 718 tkr jämfört med föregående år och beror på att ett nytt digitalt stöd har redovisats som anläggning under år 2022.

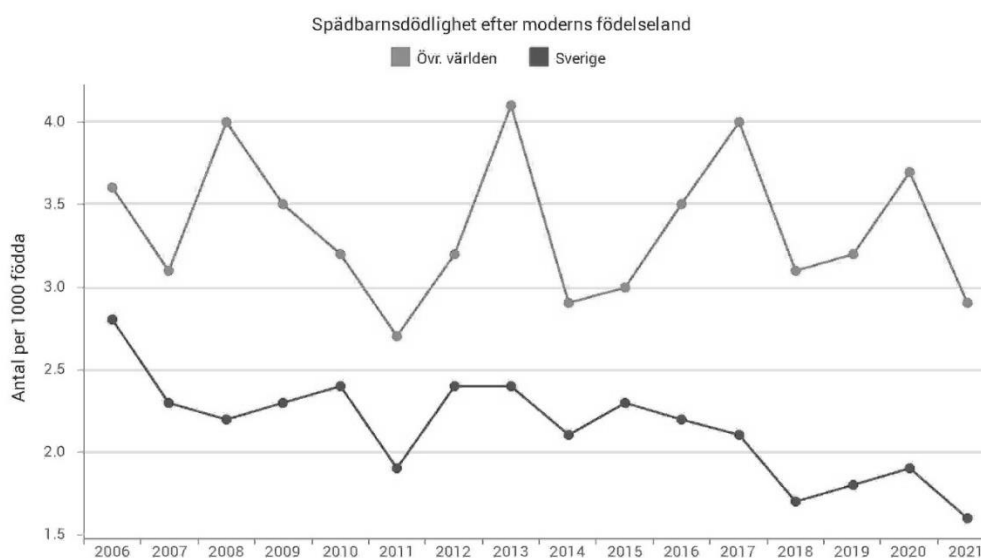
2.1 Barnkonventionens efterlevnad

Ett sätt att belysa barnkonventionens efterlevnad är att visa på skillnader i barns levnadsvillkor i vissa avseenden. Barnombudsmannen har valt att studera skillnader inom områdena hälsa och liv, skola och utbildning, ekonomisk utsatthet och delaktighet.

Hälsa och liv

Spädbarnsdödligheten är låg i Sverige och ligger på cirka 2 barn per 1 000 under det första levnadsåret. Genomsnittet för OECD länder är cirka 4 barn per 1 000.

Det finns dock grupper av barn där spädbarnsdödligheten är högre. Det gäller till exempel barn vars föräldrar har endast förgymnasial utbildning eller där modern är född i ett utomeuropeiskt land. För den gruppen barn har spädbarnsdödligheten varit ungefär dubbelt så hög som genomsnittet i Sverige åren 2006–2021.

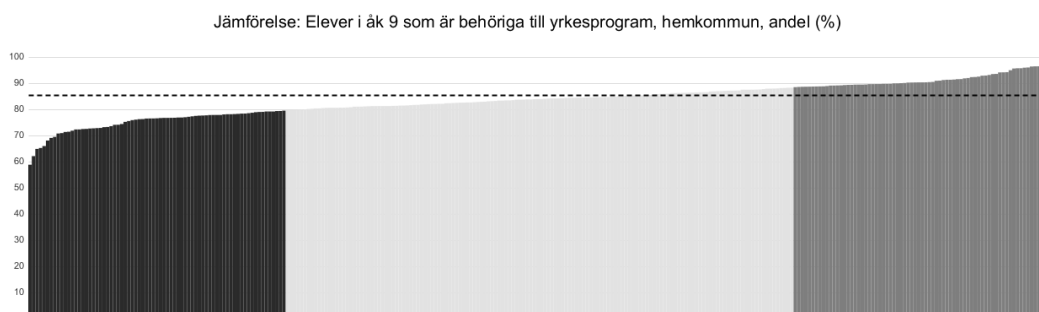

Figur 1. Spädbarnsdödlighet efter moderns födelseland (Övr. världen = utom Europa). Källa: Folkhälsomyndigheten

Skillnaden i spädbarnsdödlighet kan vara en indikator på att vårdinsatser inte når ut till alla mödrar och barn på ett likvärdigt sätt. Det kan leda till att grupper av barn inte uppnår samma rätt till liv och hälsa.

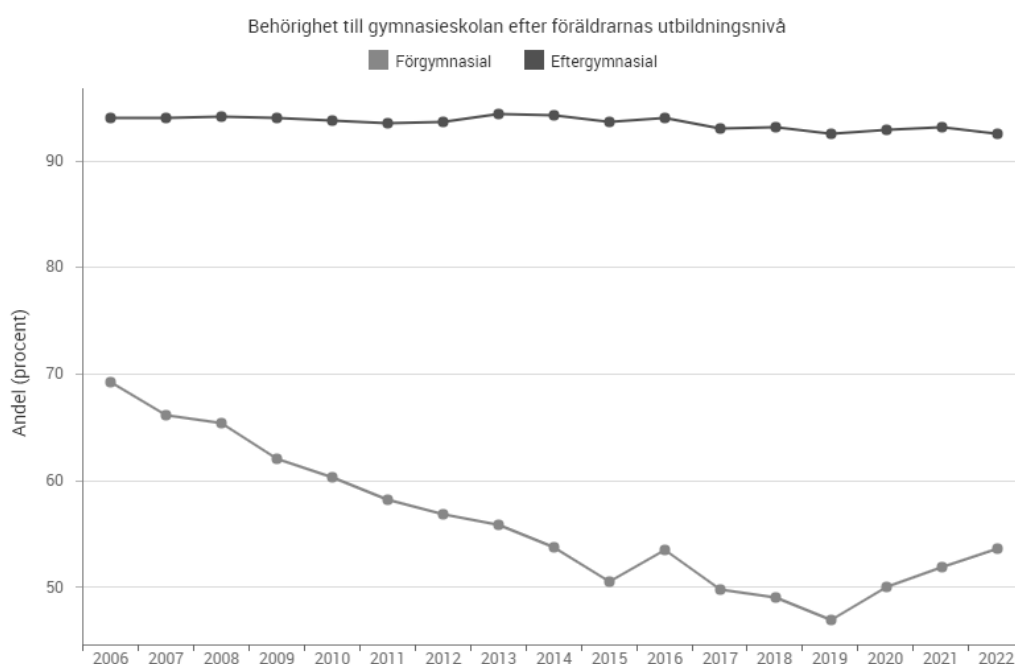
Skola och utbildning

Det finns stora skillnader i skolresultat för grupper av barn i Sverige. Andelen elever som är behöriga till en yrkesutbildning på gymnasiet varierar mellan 60 procent och 100 procent i landets kommuner.

Figur 2. Andel elever behöriga till yrkesprogram per hemkommun Källa: Kolada

Även här har föräldrarnas utbildningsnivå en stor betydelse. För elever med föräldrar som har högst förgymnasial utbildning är cirka 55 procent behöriga till en gymnasieutbildning, att jämföra med över 90 procent för barn vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning.

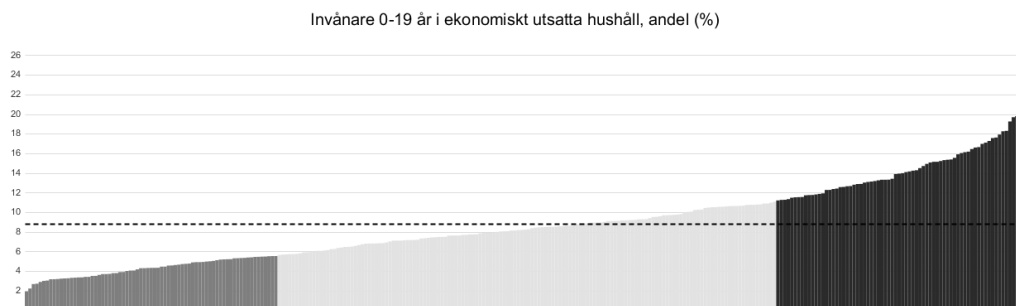

Figur 3. Behörighet till gymnasieskolan efter föräldrarnas utbildningsnivå. Källa: Folkhälsomyndigheten

Skillnaderna i skolresultat mellan olika grupper av barn kan indikera att alla barn inte uppnår samma rätt till utbildning i Sverige.

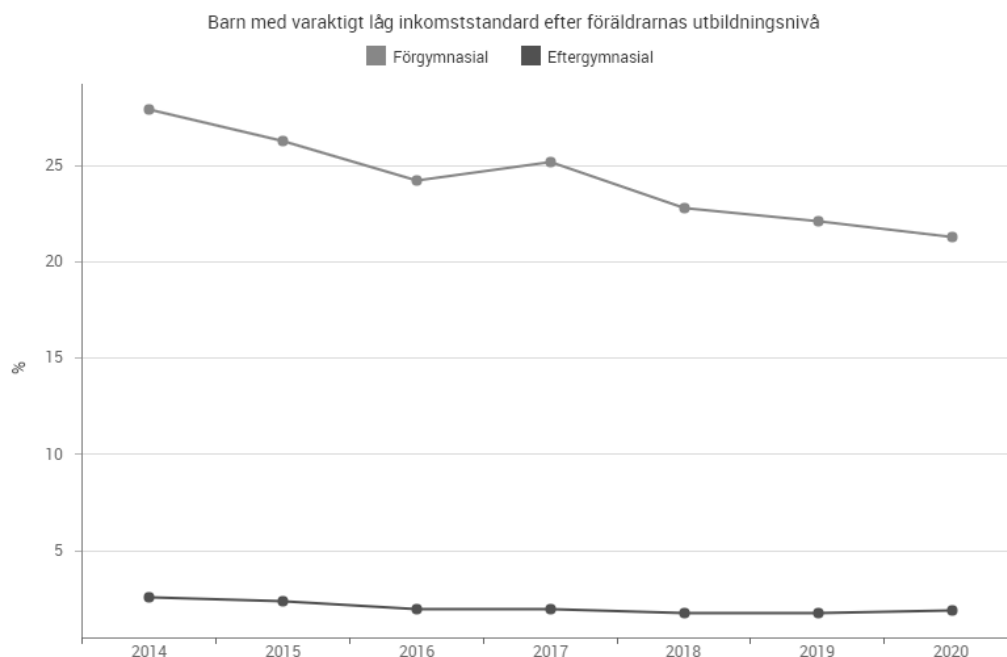
Ekonomisk utsatthet

Många barn lever i ekonomisk utsatthet i Sverige. Det finns stora skillnader i hur stor andel av barnen som lever i ekonomiskt utsatta hushåll. Det visar på att utmaningarna skiljer sig åt väsentligt mellan landets kommuner.

Figur 4. Andel invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll per kommun. Källa: Kolada

Skillnader märks också tydligt utifrån föräldrarnas utbildningsnivå som har en stor betydelse för om barn lever under låg inkomststandard.

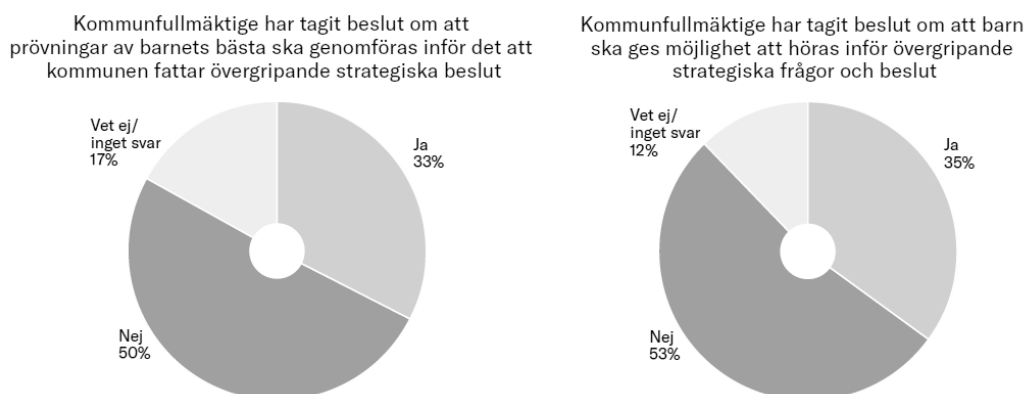

Figur 5. Andel barn med låg inkomststandard efter föräldrarnas utbildningsnivå. Källa: Folkhälsomyndigheten

Skillnaderna i ekonomiska förhållanden indikerar att alla barn inte har samma ekonomiska trygghet. Detta riskerar att ytterligare försämrars under en lågkonjunktur.

Prövning av barnets bästa och delaktighet

Många kommuner gör inte barn delaktiga inför viktiga beslut. Endast en tredjedel av kommuner som svarat i Barnombudsmannens undersökning har tagit beslut om att prövningar av barnets bästa ska genomföras inför alla övergripande strategiska beslut som rör barn och i 35 procent av kommunerna har kommunalfullmäktige fattat beslut om att barn ska ges möjlighet att höras inför alla övergripande strategiska beslut.

Figur 6. Barns delaktighet i kommunala beslut. Källa: Barnombudsmannen

Att relativt få kommuner på ett systematiskt sätt gör barn delaktiga inför viktiga beslut kan indikera att barns rätt till delaktighet inte tas tillvara på bästa sätt i Sverige.

Sammanfattning

Ovanstående indikatorer visar alla att det finns skillnader i barns levnadsvillkor som också kan innebära att barnets rättigheter enligt barnkonventionen kan vara åsidosatt inom flera samhällsområden.

2.2 Årsrapporter

Barnombudsmannen ska enligt lagen om Barnombudsman lämna en rapport till regeringen om de frågor gällande barn och unga som ombudsmannen anser att regeringen behöver ha kännedom om. Rapporten är ett sätt för Barnombudsmannen att systematisk följa upp efterlevnaden av barnkonventionen och genom de förslag vi lämnar till regeringen driva på tillämpningen av konventionen. Rapporterna har en tematisk inriktning inom de områden Barnombudsmannen vill undersöka i syfte att belysa brister i tillämpningen av barnkonventionen och identifiera frågor där barns rättigheter inte tas tillvara i Sverige. I samband med att rapporterna lämnas till regeringen får de barn som deltagit arbete möjlighet att träffa ansvarigt statsråd och statssekreterare. Barnombudsmannens årsrapporter finns tillgängliga på myndighetens hemsida.

Årsrapport 2020

Rapporten som lämnades till regeringen i mars 2020 beskriver barns syn på sig själva och sina rättigheter, allmänhetens syn på barnets rättigheter och hur domstolar och utredningar använder ett barnrättsbaserat synsätt.

Barnombudsmannen föreslog för regeringen att barnrättsperspektivet i utredningar och rättsprocesser måste stärkas, att föräldrarättens inskränkningar på barnrätten behöver begränsas och att barnets möjligheter att hävda sina rättigheter och få upprättelse måste säkerställas.

Dessa frågor har aktualiserats genom tragiska händelser och uppmärksammade rättsfall sedan rapporten publicerades. Barnombudsmannen noterar bland annat att regeringen tillsatt en utredning om barns möjligheter att hävda sina rättigheter och få upprättelse¹.

Årsrapport 2021

Årsrapport 2021 som lämnades till regeringen mars 2021 och fokuserar på barns rättigheter i samhällskris. Vi undersökte vilka brister i barns rättigheter som var kända redan innan covid-19-pandemin och vilka brister som synliggjordes eller accentuerades under pandemin. Vi granskade närmare vad de olika beslut som fattats under pandemin har inneburit för barns möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda.

De förslag vi lämnade till regeringen handlade om att säkerställa barns delaktighet i Sveriges krisberedskap, att säkerställa barns rätt till utbildning under en kris och att säkerställa barns rätt till hälsa och fritid.

Barnombudsmannen fick 2022 i uppdrag att undersöka hur barnets rättigheter kan säkerställas i myndigheters, regioners och kommuners arbete vid en samhällskris, med särskilt fokus på barnets rätt till delaktighet och barnets bästa i enlighet med barnkonventionen.²

Regeringen har för 2023 uppdragit åt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att inom ramen för myndighetens ansvarsområde, arbeta för att barnkonsekvensanalyser genomförs inför beslut som rör barn i kristider på nationell, regional och lokal nivå samt att krisberedskapen har ett tydligt barnrättsperspektiv med bland annat anpassad information till barn i krissituationer.³

¹ S 2022:03 Utredningen om barns möjligheter att utkräva sina rättigheter

² Regleringsbrev för 2022, S2022/02828

³ Regleringsbrev för 2023, Fö2023/00276

Årsrapport 2022

I årsrapporten 2022 som lämnades till regeringen mars 2022 belyste vi tre delar i barnets vardag: rätten till en trygg bostad, rätten till delaktighet i skolan och barns delaktighet vid kommunala beslut.

Våra förslag till regeringen handlade om att utreda hur en nollvision för barn i hemlöshet kan uppnås och att införa krav på tillgång till barnanpassade akutboenden. Inom skolans område föreslog vi att införa tydliga krav på skolans huvudmän att bedriva ett strukturerat och systematiskt delaktighetsarbete och för övrig kommunal verksamhet att förtydliga kommunernas ansvar för att bedriva ett systematiskt delaktighetsarbete och att skärpa kommunernas ansvar för att göra bedömningar om barnets bästa vid beslut i enskilda ärenden som rör barn.

Årsrapport 2023

Årsrapporten för 2023 kommer att behandla tidiga och samordnade insatser för barn som befinner sig i riskzonen för att hamna i kriminalitet. Rapporten lämnas till regeringen i mars 2023.

2.3 Kommunikation och opinion

Barnombudsmannen i media

Under året har Barnombudsmannen tagit emot förfrågningar från olika redaktioner. Barnombudsmannen syns frekvent i rikstäckande och lokala medier. Vi har också tagit fram debattartiklar som publicerats i nationell media.

Barnombudsmannen medverkar återkommande i medias rapportering om frågor som rör barnkonventionen och när barns rättigheter kränks. Det kan till exempel handla om barn som utsätts för våld, barn i samhällets vård, barn som misstänks för brott och barn som inte har ett tryggt boende.

Barnombudsmannens utredare och jurister bistår journalister i deras arbete, bland annat med information om barnkonventionen, om vilka aktörer som ansvarar för olika områden som rör barn samt om myndighetens ställningstaganden och förslag i olika frågor som rör barns rättigheter. Arbetet att stötta journalister är prioriterat och är en viktig del i Barnombudsmannens uppdrag som opinionsbildare och kunskapsspridare.

Barnombudsmannens kommunikationskanaler

Prövning av barnets bästa är ett metodstöd som hjälper olika verksamheter att på ett strukturerat sätt att genomföra prövningar av barnets bästa.

Metodstödet är baserat på barnkonventionen och den allmänna kommentar nr 14 om barnets bästa som FN:s kommitté för barnets rättigheter (FN:s barnrättskommitté) har utarbetat. Metodstödet är generellt och tänkt att kunna användas i olika typer av verksamheter.

Barnrättsresan är ett processtöd som hjälper kommun, region och myndighet att utveckla sitt barnrättsarbete. Barnrättsresan ger kunskap och verktyg för att på ett strukturerat sätt kartlägga och utveckla processen.

Mina rättigheter är en webbplats för barn och unga om dess rättigheter. Mina rättigheter riktar sig också till pedagoger med lärarhandledningar och diskussionsunderlag för att bidra till ökad kunskap om barnkonventionen för barn och elever. Lektioner finns i olika ämnen och innehåller verktyg och tips kopplade till barnkonventionen och olika teman så som våld, hbtqi och demokrati.

2.4 Bevakning av barnkonventionens efterlevnad

Barnombudsmannens remissarbete

Genom vårt arbete med att besvara remisser från regeringen och statliga myndigheter följer vi och uppmärksammar hur lagstiftaren och normerande myndigheter lever upp till barnkonventionen både i egna arbetsprocesser och i konkreta förslag som lämnas. Vi uppmärksammar även hur barn görs delaktiga och ur deras åsikter tas tillvara i utredningar. Barnombudsmannen tar emot remisser från regeringen och myndigheter.

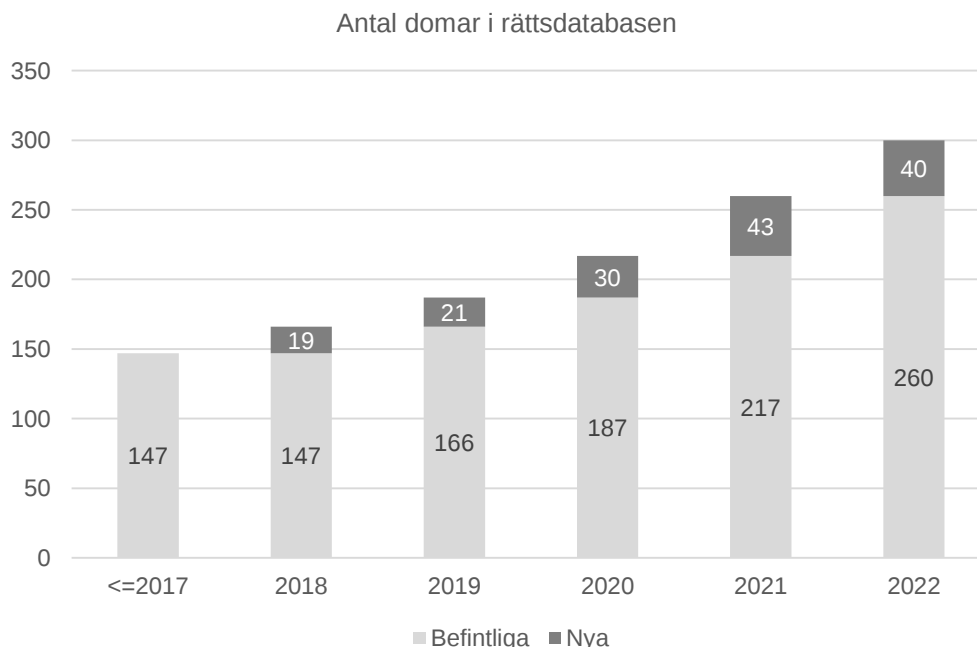
	2022	2021	2020	2019
Mottagna remisser	55	81	65	55
Besvarade med synpunkter	38	33	-	-

Barnombudsmannen har under år 2022 har besvarat cirka 30 remisser från regeringen avseende betänkanden, promemorior och utkast till lagrådsremisser där svaret innefattar synpunkter som är mer än övergripande. I cirka hälften av dessa har myndigheten lämnat synpunkter om att analyser av konsekvenser för barn och/eller barns rättigheter är otillräckliga eller saknas helt.

Barnombudsmannens rättsdatabas

Barnombudsmannen samlar rättspraxis avseende barnkonventionen för att följa hur barnkonventionen används av nationella och internationella domstolar. Syftet är att följa rättsutvecklingen och att sprida kunskap om den.

Vi studerar domstolsavgöranden främst från högsta instanser i Sverige där barnkonventionen nämns uttryckligen. Vi studerar även domar från utvalda högsta instanser i framför allt andra nordiska länder och vissa internationella domstolar.

Figur 7: Antal domar i Barnombudsmannens rättsdatabas utifrån domens datum

För att sprida kunskap om de domar där barnkonventionen uttryckligen nämns har Barnombudsmannen under 2022 har publicerat fem temaartiklar på vår hemsida. Artiklarna har behandlat domar som berört:

- Barnets bästa som ett tillvägagångssätt
- Barnets rätt att uttrycka sina åsikter och bli hörd
- FN:s barnrättskommittés allmänna kommentarer
- Prövningar av barnets bästa i migrationsmål
- Rätten till bostad - domar i hyresmål och i mål om utmätning

Deltagande i statliga utredningar

Barnombudsmannen har under år 2022 på olika sätt bidragit med kunskap om barnets rättigheter och barnkonventionen i flera statliga utredningar, såväl med en utnämnd expert som vid enskilda möten med utredningar eller annan kontakt. Nedan anges de statliga utredningar, där myndigheten har deltagit med en expert. Under nästa rubrik redogör vi för vissa utredningar som myndigheten har haft möten eller annan kontakt med.

Barnombudsmannen har under året haft experter förordnade i ett stort antal utredningar. Förordnade experter har bland annat deltagit vid sammanträden i expertgrupperna och löpande bidragit med ett barnrättsperspektiv i utredningens arbete, till exempel när det gäller analyser av konsekvenser för barn och prövningar av barnets bästa.

Barnombudsmannen har för vissa av utredningarna också haft särskilt möte med utredningen där bland annat barnombudsmannen Elisabeth Dahlin deltagit.

Barnombudsmannen har haft experter förordnade i 14 utredningar under 2022:

- Förbättrade åtgärder när barn misstänks för brott (Ju 2019:15, Dir. 2019:103 och 2021:41)
- Översyn av vissa frågor gällande den psykiatriska tvångsvården och den rättspsykiatriska vården (S 2021:02, Dir. 2021:36)
- Ett modernare och enklare regelverk för tillfällig föräldrapenning med minskad risk för felaktiga utbetalningar (S 2020:14, Dir. 2020:114)
- En föräldrarättslig lagstiftning för alla (Ju 2020:21, Dir. 2020:132)
- Vikten av trygghet och kontinuitet för barn i utsatta situationer – en översyn av reglerna i föräldrabalken (Ju 2021:11, Dir. 2021:70)
- En uppväxt fri från våld (A 2021:02, Dir. 2021:29 och 2022:17)
- En parlamentarisk trygghetsberedning (Ju 2020:09, Dir. 2020:32, 2021:8, 2021:62 och 2022:66)
- Exitprogram för personer som är utsatta för prostitution (A 2022:04, Dir. 2022:115)
- Sveriges internationella adoptionsverksamhet – lärdomar och vägen framåt (S 2021:08, Dir. 2021:95)
- Mer kunskap om barn och elever med funktionsnedsättning i skolväsendet (U 2022:02, Dir. 2022:73)
- Ungdomskriminalitetsnämnder – en ny ordning för att förebygga brottslighet (S 2022:11, Dir. 2022:106)

- Barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (S 2022:03, Dir. 2022:35)
- En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (Ju 2021:17, Dir. 2021:99)
- Barn och unga i samhällets vård (S 2021:06, Dir. 2021:84 och 2023:13)

Övrigt deltagande i utredningar

Barnombudsmannen har även bidragit i statligt utredningsarbete t.ex. genom att på förfrågan delta vid möten med utredningen. Representanter från Barnombudsmannen har då fört fram synpunkter utifrån ett barnrättsligt perspektiv.

Exempel på utredningar där Barnombudsmannen på annat sätt har bidragit i utredningsarbetet:

- Utredning om möjlighet att begränsa enskilda barns rätt att vistas på vissa platser eller områden (S 2021:B)
- Straffansvar för psykiskt våld (JU 2021:F)
- Utbyte och inhämtning av uppgifter i socialtjänsten för att förebygga brott och öka skyddet för barn (S 2022:A)
- Fler unga ska nå målen med sin gymnasieutbildning (U 2021:01, Dir. 2021:23)
- Elektronisk åtkomst till barns uppgifter inom hälso- och sjukvården inklusive tandvården (S 2022:G)
- Barns skydd mot sexuella kränkningar samt vissa frågor om brott mot kvinnor och äldre (Ju 2022:01, Dir. 2022:7)
- Vissa särskilda befogenheter vid Statens institutionsstyrelses särskilda ungdomshem (S 2022:C)

2.5 Samverkans- och påverkansarbete för barnkonventionen tillämpning

Samordningsforum för barn och unga

Barnombudsmannen har deltagit i samordningsforumet Barnets rättigheter, där Barnombudsmannen är en av 25 myndigheter. De olika myndigheternas generaldirektörer samlas två gånger om året för information och diskussion om pågående arbeten.

Samverkan med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Under året har Barnombudsmannen och Myndigheten för ungdoms- och Civilsamhällsfrågor främst samverkat genom det hbtqi-strategiska myndighetsnätverket samt genom respektive regeringsuppdrag vars ändamål är att stärka unga hbtqi-personers trygghet i skolan.

Barnombudsmannens nätverk för barnrättsjurister

Nätverket för barnrättsjurister med en tonvikt på statliga myndigheter och civilsamhället har träffats två gånger under år 2022, i februari respektive i oktober. Vid mötet i februari presenterade Jämställdhetsmyndigheten sin rapport "Uppgifter om våld är inget undantag Redovisning av kartläggning av uppgifter om våld eller andra övergrepp i mål om vårdnad, boende och umgänge". Vid mötet i oktober höll medarbetare från Barnombudsmannen och ECPAT en presentation av den övergripande processen för rapportering till FN:s kommitté för barnets rättigheter och för Sveriges kombinerade sjätte/sjunde rapportering. Vid båda mötena var också rättspraxis utifrån arbetet med Barnombudsmannens rättsdatabas en fråga som behandlades.

Nordiskt samarbete

Det nordiska ombudsmannasamarbetet har varit intensivt och det har funnits ett stort intresse för de rapporter som publicerats av Barnombudsmannen. Vid sidan av årliga möten har de bilaterala samarbetena med Norge, Danmark och Island utvecklats kring olika sakfrågor. En fråga som erfarenhetsutbytet varit omfattande kring är situationen för barn från Ukraina i de nordiska länderna samt former för barns deltagande.

Barnombudsmannen har vidare deltagit i det Nordiska MPHSS⁴ initiativet kring barns psykiska ohälsa i samband med kris, konflikt och humanitära situation. Initiativet involverar Vetenskapsrådet, Sida, UD, Unicef med flera. Samarbetet är en del i de Globala Målen och Barnombudsmannen deltog bland annat i den internationella konferensen i Köpenhamn kring MPHSS i september 2022.

Barnombudsmannen har även lämnat förslag på ämnen för nordiska juristmötet som hålls i Köpenhamn i augusti 2024 i syfte att driva på genomförandet av barnkonventionen. Förslagen gällde bland annat brister i barns rätt till delaktighet och domstolars användning av barnkonventionen i sina avgörande.

Europeiskt samarbete

Inom den europeiska samarbetsorganisationen för barnombudsmän i Europa, ENOC, har Barnombudsmannen deltagit i flera samarbeten under året. Mycket fokus har varit kring ombudsmännens roll och Parisprinciperna, barns rätt till deltagande, situationen i Ukraina samt mottagandet av ukrainska barn på flykt i Europa. Förutom ett flertal digitala möten inom ENOC om Ukraina hölls en specialsession i Polen tillsammans med Ukrainas barnombudsman och andra företrädare från Ukraina.

⁴ Mental health and psychosocial support

Barnombudsmannen var en av huvudtalarna kring våld mot barn vid IPSCANS kongress i Tallinn i juni 2022.

Barnombudsmannen har även haft kontakt med europeiska barnombudsmän i specifika frågor, exempelvis kring domstolsavgöranden av betydelse för barns rättigheter, straffbarhetsålder och bedömning av barnets bästa.

Inom ramen för EU:s utvidgade partnerskapsarbete tog Barnombudsmannen emot ett stort studiebesök från Israel ledd av barnkommissionären i landet och med en rad olika nationella specialister.

FN:s barnrättskommitté

Inför granskningen av Sverige i FN:s barnrättskommitté har Barnombudsmannen, med utgångspunkt i tidigare inlämnade rapporter och den rapport som lämnats av Sverige, arbetat för att kartlägga brister som kan identifieras i tillämpningen av barns rättigheter i Sverige bland annat i dialog med andra myndigheter och civilrättsliga organisationer. En tilläggsrapport har därefter tagits fram och lämnats till barnrättskommittén. I september deltog Barnombudsmannen vid en särskild presession i kommittén inför granskningen av Sverige.

Övriga Internationella samarbeten

Våld mot barn är en del av de Globala målen, agenda 2030 och Sveriges erfarenheter av 42 års förbud mot barnaga har gjort att intresset för svenska erfarenheter av arbete mot våld mot barn ökat. Vi har deltagit i FN:s arbete med det Globala Partnerskapet mot Våld mot Barn, End Violence, både i multilaterala sammanhang och med enskilda länder. Dessa möten har ägt rum digitalt och därmed öppnat nya möjligheter att nå fler vad gäller svenska erfarenheter både kring barnkonventionen, arbetet med mot våld mot barn och samtidigt bidragit till att stärka bilden av Sverige som föregångare i barnrättsfrågor.

Barnombudsmannen har noterat ett ökat intresse för den sociala barnavården i Sverige, främst rörande placeringar av barn. Vi har haft möten med ambassader i Sverige och fört dialoger med barnombudsmän i andra länder.

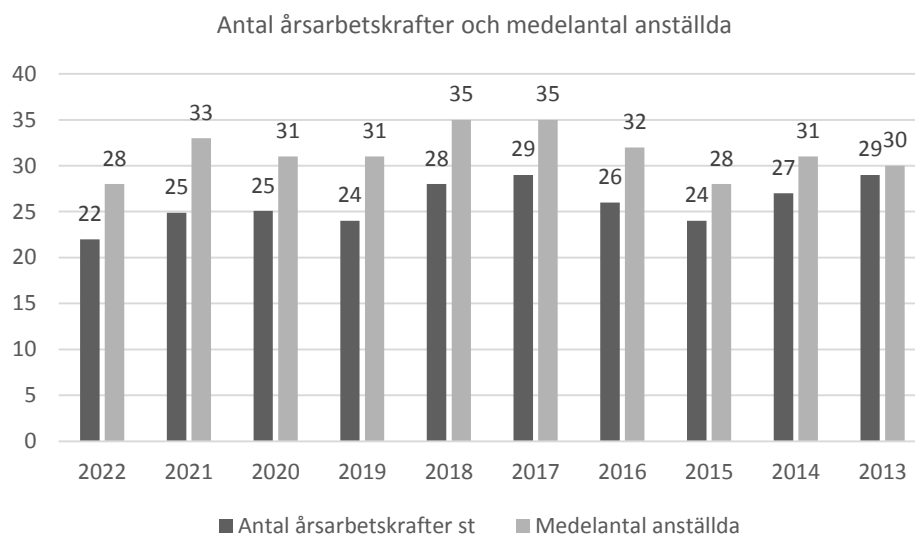
Barnkonventionen är numera nationell lag i knappt 100 länder i världen varav cirka hälften utgörs av EU:s medlemsländer. Beslutet att göra barnkonventionen till lag i Sverige har ökat omvärldens intresse för den svenska ombudsmannafunktionen. Ett exempel på detta är Sydafrika som nyligen fått sin första barnombudsman som Barnombudsmannen haft ett gemensamt digitalt seminarium med.

Inom ramen för arbetet med programmet Never Violence tillsammans med Svenska Institutet och UD har Barnombudsmannen deltagit i seminarier och arrangemang anordnade av de svenska utlandsmyndigheterna.

3. Kompetensförsörjning

Barnombudsmannen har under 2022 sett ett högt intresse för rekryteringar till myndigheten. Myndigheten hade 2022 i medeltal 28 anställda. Det är en minskning med fem anställda jämfört med 2021.

Antalet årsarbetskrafter har minskat med tre årsarbetskrafter jämfört med föregående år.

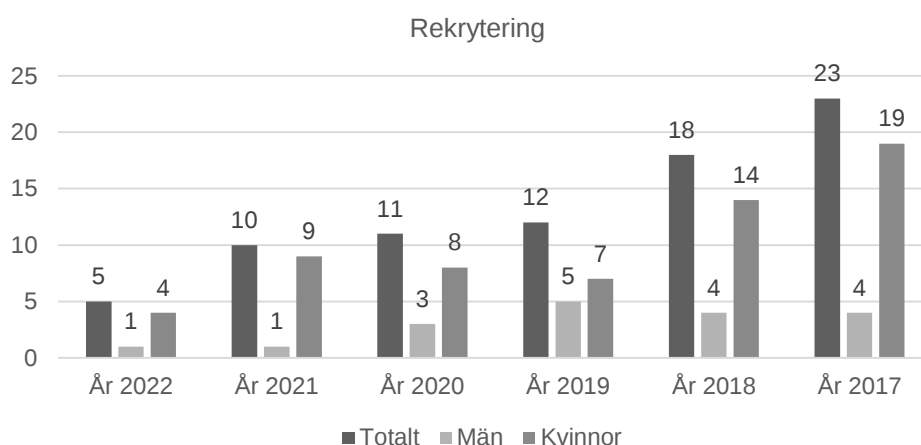
Rekrytering

Barnombudsmannen eftersträvar att vara en attraktiv arbetsgivare och att anställa medarbetare tillsvidare för att få en kontinuitet i verksamheten med erfarna och kompetenta medarbetare som bidrar och utvecklas i myndighetens uppdrag.

Myndigheten har under året genomfört rekryteringar för de befattningar som varit vakanta. Det har funnits kvalificerade sökanden till de befattningar som har utannonserats.

Inom vissa kompetenser har konsulter periodvis anlåtts för att bemanna myndigheten. Myndigheten konstaterar att den har haft den kompetens som den behövt för att kunna genomföra myndighetens uppdrag.

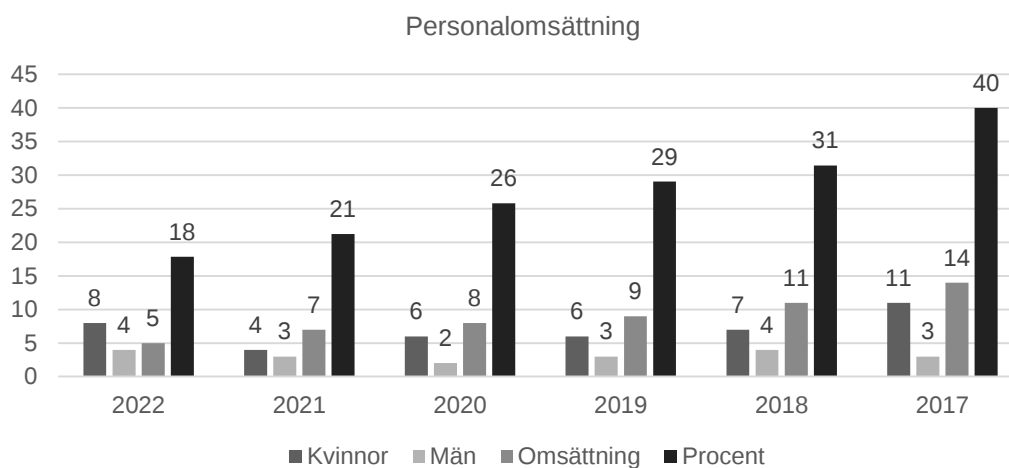
Av de rekryteringar som genomfördes år 2022 var två tillsvidareanställningar och tre visstidsanställningar.

Personalomsättning

Personalomsättningen uppgick till 18 procent under år 2022. Sedan 2017 har personalomsättningen sjunkit, sannolikt som ett resultat av satsningen på fler tillsvidareanställningar.

Totalt har 12 medarbetare lämnat sina anställningar 2022 varav 4 män och 8 kvinnor.

Arbetsmiljö

Barnombudsmannen arbetar för att upprätthålla en god psykosocial och fysisk arbetsmiljö för medarbetarna.

Vid myndigheten har medarbetarna överenskommelser om att i viss omfattning ha möjlighet att arbeta på distans. Medarbetarsamtal genomförs återkommande varje år med myndighetens medarbetare. Medarbetarna erbjuds en friskvårdstimme och ett friskvårdsbidrag om 3 000 kr per år. Det finns möjlighet att få massage på plats i lokalerna.

För att ha en god ergonomisk arbetsplats vid distansarbete har medarbetare möjlighet att låna hem kontorsstolar och höj- och sänkbara bord, samt bildskärm.

Kompetensutveckling

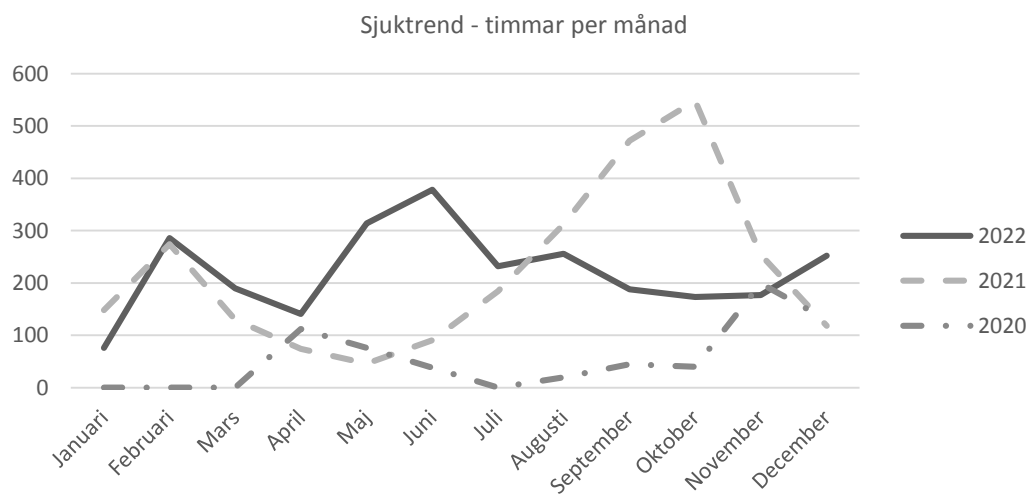
Under året har utbildning i HBQI-frågor genomförts för alla anställda. Vi har även skapat en struktur för fördjupade diskussioner i juridiska frågor av vikt för myndigheten. Även annan kompetensutveckling har genomförts för enskilda medarbetare.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i procent av årsarbetstid	2022	2021	2020	2019
Total sjukfrånvaro	5,3	5,4	1,9	3,5
Kvinnors sjukfrånvaro	2,1	4,7	2,6	4,3
Mäns frånvaro	-	-	-	-
=<29 år	-	-	-	-
30–49 år	1,3	4,2	3,0	-
>50 år	11,0	7,4	1,1	-
Långtidssjukfrånvaro % av sjukfrånvaro	77,8	63,2	64,6	-
Långtidssjukfrånvaro	4,1	3,4	1,2	1,6

Sjukfrånvaro för män lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio, och att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Sjukfrånvaro =<29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio, och att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Sjuktrenden visar på högre sjukfrånvaro under våren 2022 jämfört med samma period 2021. Det förklaras till största del av en återgång till långtidssjukskrivning under våren 2022.

Myndighetens bedömning är att de åtgärder som vidtagits för en god arbetsmiljö och för trygga anställningsvillkor har bidragit till myndighetens förmåga att fullgöra myndighetens uppdrag.

4. Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev

Jämställdhetsintegrering

Barnombudsmannen ska redovisa resultat av de åtgärder som myndigheten vidtagit för att jämställdhet ska bli en integrerad del av myndighetens kärnverksamhet i syfte att verksamheten ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

Barnombudsmannen har haft ett uppdrag att vidta åtgärder för att jämställdhet ska bli en integrerad del av myndighetens verksamhet i syfte att verksamheten ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken. Vi har fokuserat på att de styrdokument och samverkansformer som tagits fram tillämpas i praktiken, och att myndighetens samsyn kring vad jämställdhet betyder för Barnombudsmannen är hög.

En särskild insats har varit att fortsätta kategorisera domstolsavgöranden som läggs in i Barnombudsmannens s.k. barnrättsdatabas utifrån kategorin jämställdhet, i de fall det är en omständighet i det enskilda avgörandet. Detta gör det möjligt för oss att kunna följa rättsutvecklingen ur det perspektivet.

Ett annat exempel på arbetsområde är remissvar, där jämställdhetsperspektivet numera lyfts tydligt fram i interna stöddokument i syfte att säkerställa ett jämställdhetsperspektiv i de svar myndigheten lämnar in.

Samla kunskap och sammanställa statistik

Barnombudsmannen ska redovisa hur myndighetens arbete avseende uppgiften att samla kunskap och sammanställa statistik om barns och ungas levnadsvillkor utvecklats och konsekvenser av eventuella förändrade arbetssätt. Vidare ska Barnombudsmannen redovisa hur myndigheten systematiskt och återkommande följer upp och utvärderar tillämpningen av barnkonventionen i berörda verksamheter hos förvaltningsmyndigheter, kommuner och regioner.

Barnombudsmannen har under året arbetat med att ta fram lämpliga mått och indikatorer för att dels visa på myndigheten resultat och dels visa på barnkonventionens tillämpning i Sverige och på barns levnadsvillkor. Indikatorer på myndighetens resultat kommer främst att användas i vår årsredovisning. Indikatorer på Barnkonventionens tillämpning och barns levnadsvillkor kan komma att användas i vår årsredovisning men också i andra rapporter och presentationer från myndigheten. Se även avsnittet om barnkonventionens efterlevnad. Vårt arbete riktar sig främst mot att använda oss av offentlig statistik som samlas in av myndigheter och kommuner och ur den välja ut sådan statistik vi anser visar på barns levnadsvillkor i ljuset av barnkonventionen. Kommande år kommer vi att fortsätta arbetet och analysera statistiken ur ett barnrättsligt perspektiv och utreda om det finns luckor i nuvarande statistik som behöver fyllas för att ge en relevant bild av barns levnadsvillkor.

Barnombudsmannen följer systematiskt upp tillämpningen av barnkonventionen genom den årliga rapporten till regeringen om de frågor om barn och unga som ombudsmannen anser att regeringen behöver ha kännedom om. Utifrån ett valt temaområde belyser Barnombudsmannen barnkonventionens tillämpning i myndigheter, kommuner och regioner och lyfter fram brister och lämnar förslag till regeringen om hur bristerna kan avhjälpas. Barnombudsmannen har inte resurser att göra en bred och djupgående översyn av alla myndigheters, regioners och kommuners tillämpning av barnkonventionen varje år. Däremot kan vi genom att belysa särskilda problemområden och föreslå förändringar vi bidra till förändring som gör skillnad för många barn. Ett

återkommande problem är bristen på systematik och rutiner när det gäller barnets rätt att komma till tals samt bedömningar av barnets bästa.

Genom vårt arbete med att samla och analysera rättspraxis följer vi löpande tillämpningen av barnkonventionen i svenska och vissa utländska respektive internationella domstolar. Då fokus ligger på rättspraxis är insamlande och analys avgränsat till de högsta instanserna i domstolsväsendet.

Genom vårt arbete med att besvara remisser från regeringen och myndigheter följer vi och uppmärksammar hur lagstiftaren och normerande myndigheter tillämpar barnkonventionen både i de konkreta förslag de lämnar och i utredningens egna arbetsprocesser, såsom hur barn görs delaktiga i utredningar.

Minskade utsläpp från tjänsteresor

Barnombudsmannen ska redovisa hur den arbetar för att ta tillvara de erfarenheter av vad pandemin inneburit i fråga om minskade utsläpp från tjänsteresor. Myndigheten ska särskilt beskriva vad den kan göra för att fortsätta utveckla arbetssätt som innebär alternativ till fysiska möten och en allt mindre miljö- och klimatpåverkan, samtidigt som verksamhetens behov, myndighetens geografiska läge och andra förutsättningar beaktas. Myndigheten ska redovisa uppföljningsbara mål för resande för 2025 i förhållande till 2019 på ett sätt som leder till mindre miljö- och klimatpåverkan. Redovisningen ska ske inom ramen för myndighetens miljöledningsarbete i enlighet med vad som gäller enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.

Barnombudsmannen har rapporterat uppdraget till Naturvårdsverket och till Socialdepartementet (BO 2023–0030)

Prognoser

Barnombudsmannen har under 2022 redovisat prognoser för åren 2022–2025 i informationssystemet Hermes på de i regleringsbrevet angivna prognostillfällena. (BO 2022–0104).

5. Regeringsuppdrag

Regeringsuppdragen redovisas nedan uppdelat per anslag. Bidrag utgör ungefär 30% av finansieringen 2022 liksom 2021.

Uppdragen har olika redovisningsdatum varav flertalet ska slutredovisas senast angivna datum i mars 2023 och totalt cirka 250 tkr kommer att återbetalas till Kammarkollegiet.

De uppdrag som föranledde återbetalning mars 2022 (år 2021) visas med återbetalda belopp i tabellen nedanför årets regeringsuppdrag.

Regeringsuppdrag finansieringsår 2022 (tkr)	Bidrag	Kostnader	Återbetalning
UO 9 anslag 5:2 Barnets rättigheter			
Fortsatt uppdrag, kunskapslyftet för myndigheter, (A2020/02650)		1 794	
Fortsatt uppdrag om samverkan med länsstyrelser (A2019/01274)		317	
Fortsatt uppdrag om vägledningen (A2019/02059)		619	
Uppdrag att samla och sprida kunskap om rättspraxis (S2022/02828)		2 265	
Uppdrag om barnets rättigheter i samhällskris (S2022/02828)		500	
Summa bidrag	5 500	5 495	5
Uppdrag om att skydda barn från kriminalitet (S2022-02829)	1 000	999	1
Uppdrag med anledningen av invasionen av Ukraina (S2022-01938)	1 000	786	214
UO 13 Anslag 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism			
Göra skolan till en mer trygg och inkluderande plats för unga transpersoner och icke-binära (A2019/01276) och (A2020/01470)	900	897	3
HBTQI strategisk myndighet (A2020/01470 och A2020/01471)	500	484	16
kunskapshöjande insatser om rasism (A2022/00642)	800	799	1
UO 1 anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter			
Barns och ungas erfarenheter av delaktighet och inflytande i genomförandet av minoritetspolitiken (Ku2022/00924)	800	790	10
Total finansiering och kostnader 2022	10 500	10 210	250

Återbetalning av utnyttjade medel år 2021

Utöver årets uppdrag redovisas även de uppdrag som avser 2021 men föranledde återbetalning 2022 i tabellen nedan.

Regeringsuppdrag	Återbetalade belopp 2022
Utgiftsområde 9 anslag 5:2 Barnens rättigheter	
Fortsatt uppdrag i Barnombudsmannens regleringsbrev för 2021 (A2020/02710 och A2020/02668)	3
Fortsatt uppdrag i Barnombudsmannens regleringsbrev för 2021 (Ku2016/01669)	99
Utgiftsområde 13 anslag 2:2 åtgärder mot diskriminering och rasism	
Fortsatt uppdrag i Barnombudsmannens regleringsbrev för 2021 (A2020/01470 och A2020/01471)	1
Fortsatt uppdrag i Barnombudsmannens regleringsbrev för 2021 (A2020/02711 och A2020/02621)	1
Summa återbetalt mars 2022	104

Uppdrag i Barnombudsmannens regleringsbrev för 2022:

1. Barnombudsmannen ska, utifrån redovisade uppdrag i regleringsbrev för budgetåren 2020 och 2021 avseende Barnombudsmannen om att analysera och redogöra för konsekvenser för barn i Sverige med anledning av covid-19-pandemin, undersöka hur barnets rättigheter kan säkerställas i myndigheters, regioners och kommuners arbete vid en samhällskris, med särskilt fokus på barnets rätt till delaktighet och barnets bästa i enlighet med barnkonventionen. Kostnaderna ska i enlighet med regleringsbrev för budgetår 2022 avseende anslag 5:2 Barnets rättigheter belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 5:2 Barnets rättigheter, anslagspost 2 Bidrag till myndigheter. Barnombudsmannen ska senast den 1 december 2022 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har inom ramen för Barnombudsmannens arbete fått kunskap om barn och ungas synpunkter gällande svensk krisberedskap. Barnombudsmannens insatser har genomförts i syfte att bidra till att information till barn och unga vid en eventuell kris är anpassad för målgruppen.

Slutrapport *Barnets rätt i samhällskris* har redovisats till Socialdepartementet i november 2022. (BO 2022-0066)

2. Barnombudsmannen ska inhämta barn och ungas åsikter och erfarenheter om hur barn och unga kan skyddas från utsatthet som kan leda till att de utnyttjas i kriminella aktiviteter. Barn och ungas åsikter och erfarenheter, bl.a. kring vilka faktorer som kan förhindra att de utnyttjas i kriminella sammanhang, är en viktig förutsättning för att kunna utforma lämpliga och träffsäkra förebyggande åtgärder och kan i större utsträckning tas tillvara inom ramen för det brottsförebyggande arbetet. Barnombudsmannen ska inom ramen för uppdraget inhämta kunskap och erfarenheter från Brottsförebyggande rådet. För uppdraget får Barnombudsmannen under 2022 använda 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2022 uppförda anslaget 5:2 Barnets rättigheter, anslagsposten 2 Bidrag till myndigheter. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2022. En redovisning av uppdraget ska ske senast den 1 april 2023 till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Barnombudsmannen har genomfört samtal med barn och unga och utifrån bland annat detta identifierat insatser som kan bidra till ökad kunskap om förebyggande arbete mot utsatthet. Barnsamtal och övrig dokumentation redovisas i arbetet med Årsrapport 2023.

Redovisas till regeringen senast 1 april 2023.

Pågående uppdrag:

Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021–2023 (A2020/02583) och uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021–2023 (Fi2020/04960) fortlöper till och med år 2023.

Barnombudsmannen har rapporterat uppdragen till Statskontoret (BO 2022–0061)

Uppdrag om att möjliggöra arbete hemifrån vid statliga myndigheter. (Fi2021/03909)

Barnombudsmannen har anpassat verksamheten efter regeringens beslut om hemarbete vid statliga myndigheter.

Uppdrag finansierade med bidrag från anslag 5:2 Barnets rättigheter:

Fortsatt uppdrag i enlighet med regeringens beslut den 17 december 2020 (A2020/02650) om att erbjuda stöd till vissa statliga myndigheter i deras uppdrag att arbeta med den praktiska tillämpningen av barnets rättigheter i sina verksamheter.

Anpassat stöd har erbjudits och lämnats till nya myndigheter gällande den praktiska tillämpningen av barnkonventionen. Vidare har möten utifrån olika teman hållits, för såväl nya myndigheter som myndigheter som haft uppdrag tidigare. Ett digitalt metodstöd tagits fram i syfte att hjälpa olika verksamheter att på ett strukturerat sätt genomföra provningar av barnets bästa (se avsnitt 2.3).

Aktiviteterna har bidragit till ökad kunskap om barn och ungas rättigheter hos berörda myndigheter.

Slutrapport redovisas till regeringen senast 31 mars 2023.

Fortsatt uppdrag i enlighet med regeringens beslut den 17 december 2020 (A2020/02650) om att samverka med länsstyrelserna i deras uppdrag att samordna och utveckla länsstyrelsernas tillämpning av barnets rättigheter och stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i kommuner och regioner:

Stöd har erbjudits och lämnats till länsstyrelserna om den praktiska tillämpningen av barnkonventionen hos kommuner och regioner. Detta bedöms ha bidragit till ökad kunskap om barn och ungas rättigheter hos länsstyrelserna tillika kommuner och regioner.

Slutrapport redovisas till regeringen senast 31 mars 2023.

Fortsatt uppdrag i enlighet med regeringens beslut den 17 december 2020 (A2020/02650) om att genomföra stödinsatser om tolkning och tillämpning av barnkonventionen utifrån bl.a. vägledningen (Ds 2019:23):

En konferens har anordnats för myndigheter om tolkning och tillämpning av barnkonventionen utifrån uppdraget om Vägledningen. En fördjupning av Barnombudsmannens webbstöd om provning av barnets bästa har tagits fram gällande folkrättsliga källor, tolkningsregler och förhållandet till nationell rätt för att belysa vägledningen.

Slutrapport redovisas till regeringen senast 31 mars 2023.

Fortsatt uppdrag i enlighet med regeringens beslut den 17 december 2020 (A2020/02650) om att samla och sprida kunskap om rättspraxis avseende barnkonventionen från nationella och internationella domstolar i en databas:

Barnombudsmannens insamling och sammanställning av rättspraxis avseende barnkonventionen från nationella och internationella domstolar har stärkt Barnombudsmannen i dess uppgift att bevaka och driva på genomförandet av barnkonventionen. Myndigheten har till exempel haft fördjupad kunskap om utvecklingen av rättspraxis vid dialog med och spridning av information till aktörer såsom regering, förvaltningsmyndigheter, länsstyrelser och civilsamhälle.

Slutrapport redovisas till regeringen senast 31 mars 2023.

Uppdrag S2022-011938, att med anledning av invasionen av Ukraina, föra löpande dialog med civilsamhället och erbjuda stöd till berörda aktörer:

Webbplatsen "Mina rättigheter" har uppdaterats med ytterligare språk, för att öka tillgängligheten för fler barn och unga. Vidare har Barnombudsmannen genom möten med civilsamhälle och berörda aktörer arbetat för att stötta barn och unga under en osäker tid.

Slutrapport redovisas till regeringen senast 31 mars 2023.

Uppdrag finansierade med bidrag från anslag 2:2 Åtgärder för diskriminering och rasism:

Fortsatt uppdrag i enlighet med regeringens beslut den 25 juni 2020 (A2020/01470 och A2020/01471) för att vara strategiska myndigheter för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter:

Slutrapport redovisas till regeringen senast 31 mars 2023.

Fortsatt uppdrag i enlighet med regeringens beslut den 27 juni 2019 (A2019/01276) och den 25 juni 2020 (A2020/01470) att undersöka vilka utvecklingsbehov och insatser som behövs för att göra skolan till en mer trygg och inkluderande plats för unga transpersoner och icke-binära:

Slutrapport För en mer trygg och inkluderande skola för unga transpersoner och icke-binära har redovisats till regeringen i september 2022. (BO 2021-0177)

Fortsatt uppdrag A2022/00642 att genomföra kunskapshöjande insatser om rasism riktat till barn och unga:

Barnombudsmannen har utvecklat innehållet om rasism på webbplatsen "Mina rättigheter". I det ingår även ett pedagogiskt material för skolpersonal.

Slutrapport redovisas till regeringen senast 1 juni 2023.

Uppdrag finansierade med bidrag från anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter:

Uppdrag att kartlägga barn och ungas erfarenheter av delaktighet och inflytande i genomförandet av minoritetspolitiken:

Barnombudsmannen har fört samtal med barn från samtliga fem nationella minoriteter. Resultaten sammanställts i en rapport över barn och ungas erfarenheter av delaktighet och inflytande i svensk minoritetspolitik.

Slutrapport redovisas till regeringen senast 31 mars 2023

6. Finansiell redovisning

6.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	24 520	26 898
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	13	84
Intäkter av bidrag	3	10 302	12 648
Finansiella intäkter	4	53	0
Summa		34 889	39 631
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-22 622	-27 084
Kostnader för lokaler		-2 237	-2 167
Övriga driftkostnader	6	-9 294	-9 976
Finansiella kostnader	7	-18	-3
Avskrivningar och nedskrivningar		-718	-400
Summa		-34 889	-39 631
Verksamhetsutfall		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

6.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	8	1 821	1 850
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	163	358
Summa		1 984	2 208
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	8	40
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	236	338
Summa		244	377
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	12	385	766
Summa		385	766
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	13	620	569
Övriga upplupna intäkter	14	0	7
Summa		620	575
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	15	-1 680	670
Summa		-1 680	670
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	16	5 470	3 438
Summa		5 470	3 438
SUMMA TILLGÅNGAR		7 023	8 035

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	17		
Statskapital	18	21	21
Summa		21	21
Avsättningar			
Övriga avsättningar	19	459	414
Summa		459	414
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	2 207	2 564
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	21	1 004	1 266
Leverantörsskulder		1 030	865
Övriga kortfristiga skulder	22	576	411
Summa		4 817	5 106
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	23	1 727	2 389
Oförbrukade bidrag	24	0	104
Summa		1 727	2 494
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		7 023	8 035

6.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)		Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl. brev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
	Not							
Uo 9 5:1 Barnombudsmannen Ramanslag ap.1 Barnombudsmannen (ram)	25	-670	26 939	0	0	26 269	-24 520	1 749
Summa		-670	26 939	0	0	26 269	-24 520	1 749

6.4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 24,6 tkr (ett halvt prisbasbelopp 2022) bokförts som periodavgränsningsposter.
Motsvarande beloppsgräns föregående år var 23,8 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången kan tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3 år	Datorer och kringutrustning Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner
5 år	Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till beräknad nyttjandeperiod. Nuvarande hyreskontrakt löper till och med 2024-12-31

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.
Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Från och med 2022 bokför Barnombudsmannen bidrag i den bidragsfinansierade verksamheten som ska betalas tillbaka som skuld i stället för att medlen ingår i balansposten oförbrukade bidrag. För 2022 uppgår skulden till 251 tkr.

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner Ledande befattningshavare

	Ersättning i tkr
Elisabeth Dahlin	1 324
Styrelseledamot i Uppsala Universitet	
Styrelseledamot i Anna Lindh akademien vid Malmö Universitet	

	Förmån i tkr
Övriga skattepliktiga förmåner	1

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2022	2021
Totalt	5,30	5,35
Andel 60 dagar eller mer	77,81	63,18
Kvinnor	2,07	4,65
Män	-	-
Anställda - 29 år	-	-
Anställda 30 år - 49 år	1,26	4,24
Anställda 50 år -	11,04	7,35

Sjukfrånvaro för grupperna män och anställda under 29 lämnas inte eftersom antalet anställda

i gruppen är under tio personer alternativt att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

6.5 Noter

Resultaträkning (tkr)			
Not	1	Intäkter av anslag	
			2022 2021
		Intäkter av anslag	24 520 26 898
		Summa	24 520 26 898
		Utgifter i anslagsredovisningen	-24 520 -26 898
		Saldo	0 0
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	
			2022 2021
		Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	13 84
		Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	0 0
		Summa	13 84
Not	3	Intäkter av bidrag	
			2022 2021
		Bidrag från statliga myndigheter	10 302 12 648
		Anställningsstöd mm	0 52
		Kompensation för höga sjuklönekostnader	54 0
		Utgiftsområde 9 anslag 5:2 Barnets rättigheter:	
		Barnrätt i praktiken vissa statliga myndigheter.	1 178 2 715
		Samverkan med länsstyrelsen	500 495
		Utbilda och sprida vägledning om barnkonventionen	800 387
		Samla rättspraxis i databas	2 300 1 374
		Utveckla och uppdatera utbildnings- och informationsmaterial Covid 19 - analyseras och utvärdera konsekvenser utifrån barnkonventionen	0 275
		Utveckla stöd för förebyggande av våld mot barn	500 500
		Landrapport våld mot barn	0 700
		Barn skydd från utsatthet	0 550
		Barn skydd från utsatthet	1 000 0
		Barns rätt i krigets Ukraina	1 000 0
		Utgiftsområde 13 anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder:	
		Kartläggning pornografis inverkan på barn	0 1 500
		Utgiftsområde 13 anslag 2:2 åtgärder mot diskriminering och rasism:	
		Strategisk myndighet för HBTQ-personers rättigheter	480 500
		HBTQ uppdrag skola trans och icke binära	900 1 901
		Ta fram kunskap om barn o ungas utsatthet för rasism	800 899
		Utgiftsområde 1 anslag 6:1 Insatser för mänskliga rättigheter 2020: Stärka och utveckla demokratiperspektivet på webbplatsen Mina rättigheter	0 800
		Utgiftsområde 1 anslag 7:1 åtgärder för nationella minoriteter:	

Barn och minoriteter	790	0
Summa	10 302	12 648

Not 4	Finansiella intäkter	2022	2021
--------------	-----------------------------	-------------	-------------

Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	53	0
Summa	53	0

Räntesatsen för räntekonto hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll.

Resterande del av året har ränta beräknats på räntekontot.

Not 5	Kostnader för personal	2022	2021
--------------	-------------------------------	-------------	-------------

Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	14 270	15 724
<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Sociala avgifter	8 089	11 127
Övriga kostnader för personal	263	233
Summa	22 622	27 084

Not 6	Övriga driftkostnader	2022	2021
--------------	------------------------------	-------------	-------------

Reparationer och underhåll	110	5
offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	25	20
Resor, representation, information	709	176
Köp av varor	98	176
Köp av tjänster	8 352	9 599
Summa	9 294	9 976

Not 7	Finansiella kostnader	2022	2021
--------------	------------------------------	-------------	-------------

Ränta på lån i Riksgäldskontoret	17	0
Övriga finansiella kostnader	1	3
Summa	18	3

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll procent.

Resterande del av året har ränta beräknats.

Balansräkning (tkr)

Not		2022-12-31	2021-12-31
8	Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	1 913	1 400
	Årets anskaffningar	360	513
	Summa anskaffningsvärde	2 274	1 913
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-64	0
	Årets avskrivningar	-389	-64
	Summa ackumulerade avskrivningar	-452	-64
	Utgående bokfört värde	1 821	1 850
9	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	977	977
	Summa anskaffningsvärde	977	977
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-619	-423
	Årets avskrivningar	-195	-195
	Summa ackumulerade avskrivningar	-814	-619
	Utgående bokfört värde	163	358
10	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	241	568
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-327
	Summa anskaffningsvärde	241	241
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-202	-497
	Årets avskrivningar	-31	-32
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	327
	Summa ackumulerade avskrivningar	-233	-202
	Utgående bokfört värde	8	40
11	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	1 272	1 272
	Summa anskaffningsvärde	1 272	1 272
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-934	-824
	Årets avskrivningar	-102	-109
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 036	-933
	Utgående bokfört värde	236	339
	varav finansiell leasing	0	0

Not	12	Fordringar hos andra myndigheter	2022-12-31	2021-12-31
		Fordran ingående mervärdesskatt	385	743
		Kundfordringar hos andra myndigheter	0	23
		Summa	385	766
Not	13	Förutbetalda kostnader	2022-12-31	2021-12-31
		Förutbetalda hyreskostnader	535	494
		Övriga förutbetalda kostnader	85	75
		Summa	620	569
Not	14	Övriga upplupna intäkter	2022-12-31	2021-12-31
		Övriga upplupna intäkter utomstatliga	0	7
		Summa	0	7
Not	15	Avräkning med statsverket	2022-12-31	2021-12-31
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	670	320
		Redovisat mot anslag	24 520	26 898
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-26 939	-26 549
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 749	670
		Inbetalningar i icke räntebärande flöde	69	0
		Övriga fordringar på statens centralkonto	69	0
		Summa Avräkning med statsverket	-1 680	670
Not	16	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
		Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	5 470	3 438
		Summa	5 470	3 438
		Beviljad kredit enligt regleringsbrev	2 000	2 000
		Maximalt utnyttjad	0	0
Not	17	Myndighetskapital	2022-12-31	2021-12-31
		Myndighetskapital består enbart av statskapital vars värde är oförändrat mellan åren.		

Not	18	Statskapital	2022-12-31	2021-12-31
		Statskapital utan avkastningskrav avseende konst	21	21
		Utgående balans	21	21
Not	19	Övriga avsättningar	2022-12-31	2021-12-31
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	414	368
		Årets förändring	45	46
		Utgående balans	459	414
Not	20	Lån i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	2 564	2 451
		Under året nyupptagna lån	360	513
		Årets amorteringar	-718	-400
		Utgående balans	2 207	2 564
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 800	2 800
		Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	2 207	2 564
Not	21	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2022-12-31	2021-12-31
		Utgående mervärdesskatt	0	1
		Arbetsgivaravgifter	332	418
		Leverantörsskulder andra myndigheter	669	847
		Övrigt	2	0
		Summa	1 004	1 266
Not	22	Övriga kortfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
		Personalens källskatt	312	411
		Personalens pensionsavgifter	14	0
		Övriga kortfristiga skulder till personalen	-1	0
		Övrigt	251	0
		Summa	576	411
Not	23	Upplupna kostnader	2022-12-31	2021-12-31
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 180	2 098
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	94	148
		Övriga upplupna kostnader	453	143
		Summa	1 727	2 389

Not	24	Oförbrukade bidrag	2022-12-31	2021-12-31
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	0	104
		Summa	0	104
		<i>Det oförbrukade bidraget är ombokat till övrig kortfristig skuld</i>		
		<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk: inom tre månader</i>	0	104
		Summa	0	104

Anslagsredovisning

Not 25 Uo 9 5:1 Barnombudsmannen Ramanslag

ap.1 Barnombudsmannen (ram)	2022	2021
Enligt regleringsbrevet disponerar Barnombudsmannen en anslagskredit på 808 tkr. Under 2022 har myndigheten utnyttjat 0 tkr av krediten.		

6.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 800	2 800	2 800	1 400	1 400
Utnyttjad	2 207	2 564	2 451	825	983
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	663
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	53	0	0	1	0
Räntekostnader	0	0	0	16	46
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	13	84	159	20	974
Anslagskredit					
Beviljad	808	796	787	775	747
Utnyttjad	0	670	320	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	1 749	0	0	512	1 584
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	22	25	25	24	28
Medelantalet anställda (st)*	22	27	31	31	35
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 552	1 569	1 534	1 518	1 377
Kapitalförändring**					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

7. Undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2023-02-21

Elisabeth Dahlin
Barnombudsman